

Innherred Samkommune
Postboks 130
7601 LEVANGER

Deres referanse	Vår referanse	Saksbehandler	Dato
	12/04191-21	Lars Forseth	28.05.2014

Levanger - Reguleringsplan Gjemble Lille – endelig kulturminnefaglig uttalelse

Det vises til tidligere kontakt og uttalelser i saken.

Under planprosessen i 2013 ble det gjennomført arkeologiske registreringer i planområdet på Gjemble Lille, gnr 4 bnr 1. Bosetningsspor fra jernalderen ble påvist og lagt inn i Kulturminnebasen Askeladden; se ID 175029. Disse er automatisk fredet, jfr kml §3-4.

Planen måtte dermed oversendes Riksantikvaren etter kml §8.4, samt NTNU/Vitenskapsmuseet. Vi har nå fått uttalelse fra Riksantikvaren og denne inneholder tillatelse til inngrep i de påviste kulturminnene.

Fra Riksantikvaren:

«Riksantikvaren støtter Nord-Trøndelag fylkeskommune og NTNU, Vitenskapsmuseet sine vurderinger av kulturminnets vitenskapelige verdi og at en dispensasjon fra den automatiske fredningen kun kan gis på vilkår om en arkeologisk undersøkelse. Vi finner at reguleringsplan for Gjemble lille kan godkjennes under forutsetning av at det først foretas en arkeologisk utgravning av de berørte kulturminnene før tiltak etter planen realiseres, jf. vedlagte kart stemplet Riksantikvaren og datert 13. mai 2014. I henhold til kulturminneloven § 10 skal arkeologiske granskinger bekostes av tiltakshaver.

Vedtak om omfang av den arkeologiske granskingen, herunder endelige kostnader og avgrensning av undersøkelsesområdet, kan først skje etter at reguleringsplanen er endelig vedtatt. Vi gjør oppmerksom på at arkeologisk utgravning normalt bare lar seg gjennomføre i sommerhalvåret, og at tiltakshaver i sin planlegging må ta hensyn til dette.»

Riksantikvaren gir med dette tillatelse til inngrep i de påviste kulturminnene, mot at det gjennomføres en arkeologisk utgravning av disse. Det må derfor gjøres visse endringer i plankart og bestemmelser før planen kan vedtas:

«Kulturminnene, id 175029 skal merkes i plankartet som Bestemmelsesområde og gis nr. #1.

Følgende tekst skal tas inn i reguleringsplanens fellesbestemmelser:

Nord-Trøndelag fylkeskommune

Orgenhet:

Kulturavdelinga

Postadresse:

Postboks 2560

7735 STEINKJER

Besøksadresse:

Seilmakergata 2

7735 STEINKJER

Org.nr.:

938 967 091

Telefon:

+47 74 11 10 00

Bankkonto:

4410.06.00290

E-postadresse:

postmottak@ntfk.no

Internet:

www.ntfk.no

"Før iverksettingen av tiltak i medhold av planen skal det foretas arkeologisk utgravning av det berørte automatisk fredete kulturminnet, id 175029, som er merket som bestemmelsesområde #1 i plankartet. Det skal tas kontakt med Nord-Trøndelag fylkeskommune i god tid før tiltaket skal gjennomføres slik at omfanget av den arkeologiske granskingen kan fastsettes."

Granskingen bekostes av tiltakshaver, jf. kulturminneloven § 10.»

Dersom dette ikke gjøres ber vi om å bli varslet og minner samtidig om at vi da vil måtte fremme innsigelse eller klage til planen.

Vennlig hilsen

Lars Forseth
Saksbehandlers tittel

Vedlegg: Uttalelse fra Riksantikvaren

Kopi:
Kirstine Karlsaune <kirstine.karlsaune@innherred-samkommune.no>, Innherred
Samkommune
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Riksantikvaren
NTNU Vitenskapsmuseet - Seksjon for arkologi og kulturhistorie

Regional kulturminneforvaltning bemerker

Nord-Trøndelag fylkeskommune bemerker at det ikke finnes alternative løsninger for utbyggingen som vil kunne bevare kulturminnene samt sikringssone. Fylkeskommunen mener at kulturminnene har begrenset pedagogisk verdi in situ, da de er skjult under matjorden, men at øvrige samfunnshensyn i dette tilfellet taler til fordel for utbygging. I følge fylkeskommunen viser resultater fra undersøkelser andre steder i regionen at det finnes stort faglig utbytte ved å undersøke slike kulturminnetyper som de på Gjemble lille. En undersøkelse av disse funnene vil i følge fylkeskommunen kunne bidra til en økt forståelse av bosetningsaktiviteten i området i forhistorisk tid.

NTNU, Vitenskapsmuseet bemerker at de påviste kulturminnene har stor vitenskapelig verdi og representerer et større bosetningsområde fra jernalder. Museet mener at kulturminnene kan sammenlignes med en rekke andre lokaliteter i Nord-Trøndelag, og at en eventuell arkeologisk undersøkelse vil gi økt kunnskap og være et viktig komparativt materiale ved arbeid med jernalderens bosetningsmønstre.

Fylkeskommunen og museet anbefaler Riksantikvaren å gi dispensasjon fra Lov om kulturminner av 9. juni 1978, § 8 fjerde ledd, slik at området kan bygges ut i tråd med planen med vilkår om at det blir gjennomført nødvendige arkeologiske undersøkelser av bosetningsspor, id 175029.

Riksantikvarens merknader og vurdering av saken

Riksantikvaren skal verne om kulturminner som ikke-fornybare ressurser og arbeide for at kulturminneverdiene blir best mulig ivaretatt og nyttiggjort i et samfunn i endring. Tillatelse til inngrep i automatisk fredete kulturminner kan gis etter en vurdering av de kulturminnefaglige verdiene veid opp mot private og samfunnsmessige hensyn.

I denne saken legger Riksantikvaren vekt på de automatisk fredet kulturminnenes opplevelsese- og formidlingsmessige verdi synes lav, da kulturminnene ikke er synlige på overflaten. At kulturminnene ikke kan sees på markoverflaten bør i seg selv ikke tale mot vern, og vi ser at den vitenskapelige verdien er høy da de automatisk fredete strukturene innen for den østre delen av det registrerte området ligger svært tett. Riksantikvaren vurderer i dette tiltaket samfunnsmessige verdi, i forbindelse med utbygging på Gjemble lille, som høyere enn verdien knyttet til fortsatt bevaring og tilrettelegging av kulturminnene innenfor planområdet. Vi mener at en arkeologisk undersøkelse av de omsøkte kulturminnene bør være et vilkår for å tillate utbygging, noe som vil kunne gi økt kunnskap om bosetningsmønstre i området i jernalderen.

Riksantikvaren støtter Nord-Trøndelag fylkeskommune og NTNU, Vitenskapsmuseet sine vurderinger av kulturminnets vitenskapelige verdi og at en dispensasjon fra den automatiske fredningen kun kan gis på vilkår om en arkeologisk undersøkelse. Vi finner at reguleringsplan for Gjemble lille kan godkjennes under forutsetning av at det først foretas en arkeologisk utgravning av de berørte kulturminnene før tiltak etter planen realiseres, jf. vedlagte kart stemplet Riksantikvaren og datert 13. mai 2014. I henhold til kulturminneloven § 10 skal arkeologiske granskinger bekostes av tiltakshaver.

Vedtak om omfang av den arkeologiske granskingen, herunder endelige kostnader og avgrensning av undersøkelsesområdet, kan først skje etter at reguleringsplanen er endelig vedtatt. Vi gjør oppmerksom på at arkeologisk utgravning normalt bare lar seg gjennomføre i sommerhalvåret, og at tiltakshaver i sin planlegging må ta hensyn til dette.

Tiltakshaver må varsle Nord-Trøndelag fylkeskommune i god tid før tiltak etter reguleringsplanen ønskes realisert. Riksantikvaren vil deretter fatte vedtak om omfanget av den arkeologiske granskingen. Dette vedtaket vil kunne påklages i medhold av forvaltningsloven §§ 28 og 29.

I følge NTNU, Vitenskapsmuseets forslag til budsjett er en utgraving av angjeldende kulturminner, bosetningsspor på Gjemble lille beregnet å koste inntil kr 3 373 500,- (2014-kroner og satser). Riksantikvaren vil se nærmere på forslaget til budsjett og arbeidsomfang før vedtak etter kulturminneloven § 10 blir fattet. Riksantikvaren gjør oppmerksom på at det vil bli en gjennomgang av *omfang og kostnader* for de arkeologiske undersøkelsene ved behandling av saken, jf. kml. § 10.

Kulturminnene, id 175029 skal merkes i plankartet som Bestemmelsesområde og gis nr. #1.

Følgende tekst skal tas inn i reguleringsplanens fellesbestemmelser:

"Før iverksettingen av tiltak i medhold av planen skal det foretas arkeologisk utgraving av det berørte automatisk fredete kulturminnet, id 175029, som er merket som bestemmelsesområde #1 i plankartet.

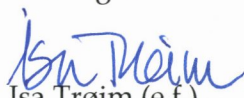
Det skal tas kontakt med Nord-Trøndelag fylkeskommune i god tid før tiltaket skal gjennomføres slik at omfanget av den arkeologiske granskingen kan fastsettes."

Granskingen bekostes av tiltakshaver, jf. kulturminneloven § 10.

Dispensasjon fra den automatiske fredningen gjennom planvedtaket forutsetter at ovennevnte tekst innarbeides i reguleringsbestemmelsene. Riksantikvaren ber Nord-Trøndelag fylkeskommune om å klargjøre dette i sin endelige uttalelse til Levanger kommune. Vi ber også om at foreliggende uttalelse fra Riksantikvaren til Nord-Trøndelag fylkeskommune i saken, vedlegges fylkeskommunens endelige uttalelse til kommunen.

Dersom kommunen gir melding om at ovennevnte tekst *ikke* vil bli innarbeidet i reguleringsbestemmelsene, og Nord-Trøndelag fylkeskommune ikke finner å ville reise innsigelse mot planen, må Nord-Trøndelag fylkeskommune umiddelbart varsle Riksantikvaren om dette. Riksantikvaren vil i så fall normalt reise innsigelse mot planen.

Vennlig hilsen

Isa Trøim (e.f.)
seksjonssjef

Bjørn-Håkon Eketuft Rygh

Vedlegg: Kartutsnitt stemplet Riksantikvaren og datert 13. mai 2014
Kopi til: NTNU - Vitenskapsmuseet, 7491 TRONDHEIM